

Trafikutskottets betänkande

1976/77: 21

med anledning av propositionen 1976/77:70 om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m. jämte motioner

Propositionen

I propositionen 1976/77:70 har regeringen (kommunikationsdepartementet) föreslagit riksdagen att antaga ett inom kommunikationsdepartementet upprättat förslag till lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.

De nuvarande begreppen linjetrafik och beställningstrafik har visat sig leda till betydande tillämpningssvårigheter när det gäller busstrafiken. I propositionen föreslås ändrade definitioner, som underlättar det allmännas strävanden att främja en rationell och sund trafik. De nya reglerna innebär också förenklingar för trafikutövarna och därmed en större rättssäkerhet i tillämpningen. Vidare motverkas – till fördel även för den resande allmänheten – förfaranden som innebär att väsentliga trafiksäkerhetskrav åsidosätts.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat de under allmänna motionstiden vid riksmötet 1976/77 väckta motionerna

1976/77:809 av herrar Hägelmark och Andersson i Örebro (båda fp) vari föreslås

1. att riksdagen hos regeringen begär en utredning om i vad mån SJ förhindrar kommunal och landstingsägd trafik,
2. att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna att kommuner och landsting bör erhålla möjlighet att överta koncessionen på vägsträckor där SJ hindrar lokal busstrafik eller där SJ ej upprätthåller den turtäthet som kommuner och landsting anser vara skälig.

1976/77:1188 av herrar Lothigius och Johansson i Vrångeback (båda m) vari hemställs att riksdagen uttalar att regeringen skyndsamt bör vidtaga åtgärder för att göra rättsreglerna klara och tidsenliga i enlighet med motionens syfte.

1976/77:1189 av herrar Lothigius och Johansson i Vrångeback (båda m) vari hemställs att riksdagen hos regeringen anholder att de i motionen anförda

förhållandena beaktas i den pågående översynen av lagstiftningen på yrkestrafikens område.

1976/77:1192 av herr Magnusson i Nennesholm m. fl. (c) vari hemställs att riksdagen hos regeringen begär en översyn av gällande lag, på det område som avses i motionen, syftande till att företagare fritt skall kunna välja i vilken företagsform de skall bedriva sin verksamhet.

Utskottet

Bestämmelser som reglerar den yrkesmässiga trafiken finns i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m. (YTF, ändrad senast 1974:105).

I propositionen framhålls att YTF sedan sin tillkomst ändrats flera gånger i syfte att anpassa lagstiftningen till den utveckling som efter hand har skett inom transportsektorn. Det konstateras emellertid att vissa problem alltså kvarstår inom busstrafiksektorn. Det anses sålunda att trafik förekommer som drivs under former som står i strid mot bestämmelser i YTF och statsmakernas strävanden att främja rationell drift och sunda konkurrensbetingelser inom busstrafiken. Missförhållandena sägs i stor utsträckning bero på de svårigheter som finns när det gäller gränsdragningen mellan begreppen linjetrafik och beställningstrafik i YTF. Det som främst vållat gränsdragningsproblem har enligt propositionen varit frågan om den regelbundenhet och den täthet med vilken trafiken skall bedrivas för att linjetrafik skall anses föreligga.

Efter framställningar i ämnet från SJ och Svenska busstrafikförbundet har inom kommunikationsdepartementet utarbetats promemorian (1976-02-04) Linjetrafikbegreppet m. m. i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.

På grund av vad som framkommit i promemorian och nämnda framställningar samt under remissbehandling härav föreslås i propositionen att de definitioner som gäller i fråga om den yrkesmässiga busstrafiken preciseras. Därjämte framförs förslag om införande av ett nytt begrepp som benämns turisttrafik.

De förslag till nya definitioner som framläggs anses medföra att man kommer ifrån de gränsdragningsproblem som nämnts här ovan samtidigt som ett kringgående av kraven på linjetrafiktillstånd förhindras. För att säkra att turisttrafiken i de enskilda fallen också bedrivs inom ramen för meddelade tillstånd anses det nödvändigt att tillståndsmyndigheten – liksom f. n. när det gäller tillstånd till linjetrafik – närmare preciserar vilket slag av trafik som tillståndet berättigar till. Denna möjlighet att från fall till fall ange vad som avses med turisttrafik sägs i själva verket utgöra en av de påtagliga fördelarna med de föreslagna definitionerna. Gränsdragningen

mellan turisttrafik och linjetrafik kommer enligt förslaget att ske vid tillståndsprovningen då en behovsprövning anses böra göras med hänsyn till linjetrafikens krav. När det gäller beställningstrafiken är det däremot enligt departementschefen ej möjligt att i själva tillståndet göra några preciseringar med hänsyn till att detta slag av trafik tillgodoser så mångskiftande slag av trafikbehov. Detta anses nödvändig göra att begreppet beställningstrafik uttryckligen definieras i författningstexten.

Mot bakgrund härav föreslås i propositionen att med beställningstrafik bör avses yrkesmässig trafik för personbefordran i vilken bil och förare tillhandahålls på villkor att beställaren har dispositionsrätten över fordonet och att ersättningen bestäms med hänsyn till bilens utnyttjande och transportens längd och inte för varje passagerare för sig. Som turisttrafik bör betecknas personbefordran med buss som inte är beställningstrafik, om transporten ingår som ett led i ett sammanhängande arrangemang där huvudsyftet ligger på annat än själva transporten. Till linjetrafik slutligen bör hänföras sådan trafik som varken är beställningstrafik eller turisttrafik.

För att en viss trafik skall hänföras till det nya begreppet turisttrafik skall det enligt departementschefen vara fråga om ett sammanhållet arrangemang, där man – i sådana fall där arrangemangsdelen är förknippad med någon kostnad – inte har möjlighet att exempelvis lösa biljett bara för själva resan. Vidare får arrangemangsdelen inte vara alltför obetydlig. I turisttrafiktillståndet bör enligt departementschefen tillståndsmyndigheten närmare precisera vad slags trafik tillståndet berättigar till. Vid tillståndsprovningen bör vidare bl. a. beaktas i vad mån den tilltänkta trafiken kan komma att inkräkta på linjetrafiken. Provningsen av behovet av en sökt turisttrafik anges ha samma inriktning som när det gäller provningen av ansökan om en viss beställningstrafik. I detta anses också ligga att man bör beakta den etablerade linjetrafikens berättigade krav på att tillgodogöra sig beställnings- eller turisttrafikuppdragen som ett värdefullt ekonomiskt komplement till linjetrafiken.

Man kan enligt propositionen urskilja vissa typer av resor som kan hänföras under begreppet turisttrafik. Hit hör den grupp som kan betecknas som rundresor eller sightseeingturer. För denna typ av trafik sägs vanligen gälla att det inte skulle vara praktiskt möjligt att ordna den inom ramen för den egentliga linjetrafiken. En annan huvudgrupp inom turisttrafikområdet som anges i propositionen är den där busspassagerarna befordras till en plats för att delta i ett visst arrangemang för att sedan återföras med bussen till utgångspunkten. Som exempel härpå nämns resor till museer, gudstjänster, djurparker etc. Utöver dessa huvudtyper beskrivs i propositionen även fall där busstrafiken spelar en förhållandevis liten roll och ingår som en mindre del av ett större researrangemang. Härvid syftas på den trafik i vilken exempelvis den som köpt en charterresa till ett främmande land befordras med buss till hamn eller flygplats för vidare färd med annat

transportmedel. Regelmässigt anses sådana transportbehov utan svårighet kunna tillgodoses genom vanlig linjetrafik. Undantagsvis kan det dock te sig naturligare att hänföra trafiken till turisttrafik, exempelvis om det inte finns något annat trafikunderlag än det som skapas av det särskilda researrangemanget.

Genom att precisera turisttrafiktillstånden på ovan angivet sätt bör man enligt departementschefen i allmänhet kunna åstadkomma en klar avgränsning av den verksamhet som får bedrivas inom ramen för tillståndet. Man kan emellertid komma i den situationen att lämpligheten av en viss turisttrafik, trots preciseringar, kan vara tveksam med hänsyn till befintlig linjetrafik. I sådana fall anvisas i propositionen en möjlighet för vederbörande myndighet att meddela tillstånd som tidsbegränsas.

I propositionen berörs även trafikutövarebegreppet. Departementschefen anser att det kan finnas anledning att författningsmässigt närmare precisera innebörden av detta begrepp. Det anses emellertid ej vara möjligt att ta upp frågan i förevarande sammanhang eftersom en sådan precisering nödvändigtvis måste komma att omfatta alla former av yrkesmässig trafik och inte endast den yrkesmässiga busstrafiken. Undantag från tillståndskrav som i dag gäller i fråga om researrangörer bör vidare enligt departementschefen omfatta även turisttrafik. Den som anordnar turisttrafik bör således kunna göra detta utan att själv inneha trafiktillstånd under förutsättning att han för sin verksamhet anlitar trafikutövare som har tillstånd till turisttrafik som omfattar det researrangemang som arrangören erbjuder. Departementschefen avser att senare för regeringen lägga fram förslag till ändring av denna innebörd i kungörelsen (1958:368) om undantag från vissa bestämmelser i förordningen den 25 oktober 1940 (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.

Vad departementschefen anfört i sammanhanget angående införandet av nya definitioner beträffande busstrafikbegreppen och det nya begreppet turisttrafik samt härav föranledda ändringar i YTF har ej gett utskottet anledning till erinran eller särskilt uttalande. Utskottet lämnar också utan erinran vad departementschefen anfört beträffande frågan om innebörden av trafikutövarebegreppet men vill framhålla vikten av att den författningsmässiga precisering av detta begrepp som förutskickas i propositionen snarast möjligt kommer till stånd.

Genom förslaget i anförda delar synes syftet med yrkandet i motionen 1976/77:1188 om skyndsamma åtgärder för att göra *rättsreglerna* klara och tidsenliga på området i fråga tillgodosett. Följaktligen synes någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen ej motiverad.

I motionen 1976/77:1192 hemställs om en översyn av reglerna i YTF syftande till att företagare fritt skall kunna välja i vilken *företagsform* de skall bedriva sin verksamhet.

Enligt 12 § YTF får beställningstrafik enligt huvudregeln meddelas juridisk person endast om särskilda skäl föreligger. I den trafikpolitiska utredningens betänkande Trafikpolitik – behov och möjligheter (SOU 1975:66) framläggs förslag om slopande av kravet på särskilda skäl i fråga om tillstånd till beställningstrafik såvitt avser lastbilstrafiken. Betänkandet bereds f. n. i kommunikationsdepartementet. Departementschefen anser enligt uttalande i förevarande proposition att mycket talar för att även busstrafikutövare fritt bör få bestämma i vilken form den egna rörelsen lämpligast bör bedrivas. Frågorna om lämplighetsprövningens inriktning när det gäller tillståndsgivningen i fråga om juridiska personer och ansvaret för trafikutövningen sägs emellertid vara gemensamma för alla slag av yrkesmässig beställningstrafik och anses med hänsyn härtill böra lösas i ett sammanhang. Departementschefen avser därför att senare ta upp dessa frågor till gemensam behandling. Enligt vad utskottet erfarit kommer spörsmålet att behandlas i anslutning till den trafikpolitiska proposition som kan förväntas under instundande höst.

Utskottet finner det angeläget att de av departementschefen i sammanhanget aviserade ändringarna genomförs. I avvaktan på resultatet av beredningen i regeringens kansli anser utskottet dock någon särskild åtgärd från riksdagens sida med anledning av motionen ej vara påkallad.

Vad departementschefen anfört beträffande fordonsanmälan, straffsanktionerna, ikraftträdande m. m. föranleder ej någon erinran från utskottets sida.

I det lagförslag som intagits i propositionen har de nu aktuella bestämmelserna i YTF återgetts med beaktande av de ändringar beträffande vissa bestämmelser i YTF som föreslås i propositionen 1976/77:63 angående effektivare kungörande i mål och ärenden m. m. Sistnämnda proposition behandlas f. n. i konstitutionsutskottet och har således ännu ej prövats av riksdagen. Med hänsyn härtill har i ett som bilaga till utskottets betänkande fogat lagförslag med av utskottet föreslagen lydelse den nu gällande utformningen av bestämmelserna i fråga angetts. I det sålunda bilagda lagförslaget föreslås därjämte att i 2 och 5 §§, 7 § 1 mom., 12 och 15 §§, 18 § 1 mom., 19 § 2 mom., 21 § 3 mom., 26 §, 32 § 3 och 7 mom., 44 § 1 mom. och 46 § ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen".

I motionen 1976/77:809 hemställs att riksdagen dels hos regeringen begär en utredning om i vad mån SJ förhindrar *kommunal och landstingsägd* trafik, dels som sin mening ger regeringen till känna att kommuner och landsting bör erhålla möjlighet att överta koncessionen på vägsträckor där SJ hindrar lokal busstrafik eller där SJ ej upprätthåller den turtäthet som kommuner och landsting anser vara skälig.

Med anledning härav vill utskottet erinra om det förslag som utredningen avseende regionalt gällande generella trafikrabatter (periodkortsutredningen)

framlagt. I utredningens betänkande (SOU 1976:43) Länskort i kollektivtrafiken framhålls inledningsvis att en ordning med ett ansvar för landstings- och primärkommunerna att sörja för den regionala och lokala busstrafiken aktualiserar frågan om kommunernas möjligheter att bestämma över trafiken när det gäller taxor, tidtabeller, linjenät etc. Sådana frågor anses bli särskilt aktuella i de fall någon annan än huvudmannen innehar tillstånd till busslinjetrafik. I betänkandet framhålls vidare att behovet för kommun att engagera sig i busslinjetrafik togs upp redan i prop. 1969:155 med förslag till kungörelse om ändring i YTF. I enlighet med förslagen i nyssnämnda proposition – vilken godtogs av riksdagen (3LU 1969:63, rskr 1969:394) – gäller numera (12 § tredje stycket YTF) att kommun, landstingskommun eller kommunalt trafikföretag har företräde, när det gäller tillstånd till busslinjetrafik, om det görs sannolikt, att trafikförsörjningen inom orten eller bygden främjas genom att trafiken bedrivs i kommunal regi. I överensstämmelse härmed föreskrivs i 19 § YTF att tidigare meddelat tillstånd till trafik, som omfattas av ansökan från kommun, landstingskommun eller kommunalt trafikföretag, skall återkallas om det görs sannolikt att trafikförsörjningen inom orten eller bygden främjas om trafiken utövas av sökanden.

De nu beskrivna bestämmelserna torde enligt periodkortsutredningen i en del fall komma att tillämpas när det gäller att genomföra periodkortssystemet inom länen. Utredningens betänkande bereds f. n. inom kommunikationsdepartementet, och därav föranledda förslag kommer enligt vad utskottet inhämtat att framläggas i den förut nämnda trafikpolitiska propositionen.

Även utskottet vill betona vikten av att den kollektiva busstrafiken ordnas på ett från allmän synpunkt tillfredsställande sätt. Utskottet förutsätter att denna fråga ytterligare övervägs under det arbete som enligt det föregående pågår inom kommunikationsdepartementet på det trafikpolitiska området. Med hänsyn härtill och i avvaktan på resultatet av arbetet i fråga bör motionen ej föranleda någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Utskottet utgår också från att de i motionen 1976/77:1189 aktualiserade och enligt utskottets mening viktiga frågorna om *rättstrygghet* för busstrafikutövare och anställningstrygghet för dem som är sysselsatta i busstrafikverksamhet beaktas under nyssnämnda arbete. Med hänsyn härtill synes någon särskild åtgärd från riksdagens sida i ämnet ej vara påkallad.

Utskottet hemställer

1. att motionerna 1976/77:1188 och 1976/77:1192 ej föranleder någon särskild åtgärd från riksdagens sida,
2. att riksdagen med anledning av propositionen 1976/77:70 antar det som bilaga till detta betänkande fogade förslaget till lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.,

3. att motionerna 1976/77:809 och 1976/77:1189 ej föranleder någon särskild åtgärd från riksdagens sida.

Stockholm den 14 april 1977

På trafikutskottets vägnar

SVEN MELLQVIST

Närvarande: herrar Mellqvist (s), Lothigius (m), Persson i Heden (c), Lindahl i Lidingö (s), Håkansson i Rönneberga (c), Sellgren (fp), Hugosson (s), Rosqvist (s), Östrand (s), Johansson i Hållsta (c), Johansson i Åmål (s), Johansson i Vrångebäck (m), fru Wohlin-Andersson (c), fru Sandéhn (s) och herr Dahlberg (m).

Bilaga

Förslag till

Lag om ändring i förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.

Härigenom föreskrives i fråga om förordningen (1940:910) angående yrkesmässig automobiltrafik m. m.,

dels att i 2 §, 18 § 1 mom., 19 § 2 mom., 21 § 3 mom., 26 §, 32 § 3 och 7 mom., 44 § 1 mom. och 46 § ordet "Konungen" skall bytas ut mot "regeringen".

dels att 4 och 5 §§, 7 § 1 mom., 8, 11, 12 och 15 §§, 25 § 2 mom. samt 34 § 1 mom. skall ha nedan angivna lydelse,

dels att i 7 § skall införas ett nytt moment, 4 mom., av nedan angivna lydelse.

Nuvarande lydelse

Av utskottet föreslagen lydelse

4 §¹

Med linjetrafik förstås i denna förordning yrkesmässig trafik för regelbunden befordran av passagerare eller gods å viss vägsträcka eller mellan vissa orter under sådana omständigheter att bestämmanderätt i fråga om automobilens utnyttjande icke tillkommer viss trafikant eller vissa trafikanter gemensamt.

Yrkesmässig trafik, som icke är att hänföra till linjetrafik, benämnes beställningstrafik.

Ingår yrkesmässig trafik för personbefordran som ett led i en längre transport, skall trafiken bedömas för sig vid prövning av fråga om trafiken är att hänföra till linjetrafik eller beställningstrafik.

Såvitt avser trafik med person- eller lastautomobil förstås i denna förordning

1. med linjetrafik: yrkesmässig trafik för regelbunden befordran av passagerare eller gods å viss vägsträcka eller mellan vissa orter under sådana omständigheter att bestämmanderätt i fråga om automobilens utnyttjande icke tillkommer viss trafikant eller vissa trafikanter gemensamt,

2. med beställningstrafik: yrkesmässig trafik som icke är linjetrafik.

¹Senaste lydelse 1972:437.

*Nuvarande lydelse**Av utskottet föreslagen lydelse*

Såvitt avser trafik med omnibus förstås i denna förordning

1. med beställningstrafik: yrkesmässig trafik för befordran av passagerare eller gods, i vilken omnibus jämte förare tillhandahållas på villkor att beställaren har dispositionsrätten över fordonet och att ersättningen bestämmes med hänsyn till fordonets utnyttjande och transportens längd och ej för varje passagerare för sig,

2. med turisttrafik: sådan yrkesmässig trafik för befordran av passagerare eller gods med omnibus som icke är beställningstrafik, om transporten ingår som ett led i ett sammanhängande arrangemang, där huvudsyftet ligger på annat än själva transporten,

3. med linjetrafik: yrkesmässig trafik som icke är beställningstrafik eller turisttrafik.

5 §²

Yrkesmässig trafik må bedrivas endast efter vederbörligt tillstånd (*trafiktillstånd*).

Trafiktillstånd skall, såvitt ej angår linjetrafik för personbefordran, innefatta föreskrift om det antal automobiler och släpfordon, varmed trafiken må bedrivas, samt om den största last eller det högsta antal personer, som må med varje automobil eller släpfordon befordras. Släpfordon, som icke är inrättat för person- eller godsbefordran, må brukas i yrkesmässig trafik utan särskilt tillstånd.

Ansökan om trafiktillstånd eller medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd skall göras av den som avser att driva trafik med stöd av tillståndet. Kan antagas att trafikförsörjningen inom viss kommun främjas, om beställningstrafiken för personbefordran med personautomobil utövas av juridisk person, får kommunen göra ansökan om tillstånd för den juridiske personen eller om överlåtelse av tillstånd på denne.

Fråga om tillstånd att bedriva linjetrafik å vägsträcka, som är belägen i mer än ett län, eller mellan orter inom skilda län eller om medgivande

² Senaste lydelse 1972:437.

Nuvarande lydelse

till överlåtelse av tillstånd till sådan trafik prövas av länsstyrelsen i det län, där längsta delen av vägsträckan är belägen.

Fråga om tillstånd att med personautomobil bedriva beställningstrafik för personbefordran eller om medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd prövas av den trafiknämnd, inom vars verksamhetsområde stationsorten skall förläggas. I fall som avses i tredje stycket andra punkten prövas dock frågan av *Konungen*.

I övriga fall prövas fråga om trafik tillstånd eller om medgivande till överlåtelse av tillstånd av länsstyrelsen i det län, varest linjetrafik skall äga rum eller stationsort för beställningstrafik skall förläggas.

I fråga om tillstånd som meddelats av *Konungen* enligt *femte* stycket anses den trafiknämnd inom vars verksamhetsområde stationsorten är förlagd som tillståndsgivande myndighet vid tillämpningen av denna förordning.

Av utskottet föreslagen lydelse

Fråga om tillstånd att bedriva turisttrafik eller om medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd prövas av länsstyrelsen i det län där upptagning av passagerare först skall äga rum.

Fråga om tillstånd att med personautomobil bedriva beställningstrafik för personbefordran eller om medgivande till överlåtelse av sådant tillstånd prövas av den trafiknämnd, inom vars verksamhetsområde stationsorten skall förläggas. I fall som avses i tredje stycket andra punkten prövas dock frågan av *regeringen*.

I fråga om tillstånd som meddelats av *regeringen* enligt *sjätte* stycket anses den trafiknämnd inom vars verksamhetsområde stationsorten är förlagd som tillståndsgivande myndighet vid tillämpningen av denna förordning.

7 §

I m o m .³ Vid ansökan om trafik tillstånd skola fogas handlingar, som äro ägnade att bestyrka den ifrågasatte tillståndshavarens lämplighet såsom utövare av det slag av yrkesmässig trafik, ansökningen avser, ävensom, där fråga ej är om linjetrafik för personbefordran, uppgift om typ och antal av de automobiler och släpfordon för person- eller godsbe- fordran, som äro avsedda att användas i trafiken, med angivande av

I m o m . Vid ansökan om trafik tillstånd skola fogas handlingar, som äro ägnade att bestyrka den ifrågasatte tillståndshavarens lämplighet såsom utövare av det slag av yrkesmässig trafik, ansökningen avser, ävensom, där fråga ej är om linjetrafik för personbefordran, uppgift om typ och antal av de automobiler och släpfordon för person- eller godsbe- fordran, som äro avsedda att användas i trafiken, med angivande av

³ Senaste lydelse 1972:437.

Nuvarande lydelse

den största last eller det högsta antal personer, som avses skola med varje automobil eller släpfordon befordras. Vid ansökan av kommun enligt 5 § tredje stycket skall fogas den ytterligare utredning som *Konungen* bestämmer.

Av utskottet föreslagen lydelse

den största last eller det högsta antal personer, som avses skola med varje automobil eller släpfordon befordras. *Är fråga om beställningstrafik med omnibus eller turisttrafik skall även angivas det antal reservfordon som sökanden anser sig behöva för att ersätta fordon som kan komma att tagas ur trafik på grund av reparation eller annan liknande orsak.* Vid ansökan av kommun enligt 5 § tredje stycket skall fogas den ytterligare utredning som *regeringen* bestämmer.

4 m o m . Ansökan om tillstånd till turisttrafik skall, utöver vad i 1 mom. anges, innehålla den redovisning av trafiken som länsstyrelsen finner behövlig.

8 §⁴

Över ansökan om tillstånd till linjetrafik skall länsstyrelse ej mindre höra vederbörande polismyndighet samt trafikföretag och sammanslutningar av utövare av yrkesmässig automobiltrafik, som beröras av den ifrågasatta trafiken, än även, om förhållandena därtill föranleda, på lämpligt sätt lämna vederbörande vägförvaltning, kommuner och andra, som ärendet kan angå, tillfälle att yttra sig. Avser ansökningen rätt till linjetrafik med omnibus, skall dylikt tillfälle alltid beredas vederbörande kommunala förvaltningsmyndighet.

Över ansökan om tillstånd som avses i 5 § fjärde stycket skall länsstyrelsen inhämta yttrande av länsstyrelsen i annat län som beröres av den ifrågasatta trafiken.

Över ansökan om tillstånd till linjetrafik *eller turisttrafik* skall länsstyrelse ej mindre höra vederbörande polismyndighet samt trafikföretag och sammanslutningar av utövare av yrkesmässig automobiltrafik, som beröras av den ifrågasatta trafiken, än även, om förhållandena därtill föranleda, på lämpligt sätt lämna vederbörande vägförvaltning, kommuner och andra, som ärendet kan angå, tillfälle att yttra sig. Avser ansökningen rätt till linjetrafik med omnibus, skall dylikt tillfälle alltid beredas vederbörande kommunala förvaltningsmyndighet.

Över ansökan om tillstånd som avses i 5 § fjärde stycket skall länsstyrelsen inhämta yttrande av länsstyrelsen i annat län som beröres av den ifrågasatta trafiken. *Detsamma gäller i fråga om turisttrafik som berör annat län.*

⁴Senaste lydelse 1969:689.

Nuvarande lydelse

Av utskottet föreslagen lydelse

11 §⁵

Utan hinder av vad i 8 och 9 §§ är stadgat må infordrande av yttranden inskränkas eller underlåtas, då ansökan avser tillstånd

att uteslutande befordra skolbarn och lärare till och från skola,

att medtaga passagerare vid färd med personautomobil för egen räkning,

att med en eljest i linjetrafik insatt	att med en eljest i linjetrafik insatt
omnibus eller personautomobil till-	omnibus eller personautomobil till-
fälligt ombesörja beställningstrafik	fälligt ombesörja beställningstrafik
inom visst begränsat område eller å	eller turisttrafik inom visst begränsat
viss vägsträcka,	område eller å viss vägsträcka,

att för en tid av högst sex månader bedriva beställningstrafik för gods-
befordran eller att för samma tid i viss trafik öka antalet automobiler eller
insätta släpfordon för person- eller godsbefordran,

att i beställningstrafik utbyta om-	att i beställningstrafik eller turist-
nibus eller personautomobil,	trafik utbyta omnibus eller person-
	automobil,

att utbyta lastautomobil eller släpfordon, såvitt därigenom den största
sammanlagda last, som enligt gällande trafiktillstånd må medföras å for-
donen, icke höjes med mer än femton procent,

att jämlikt 20 § i linjetrafik för personbefordran medföra högst femhundra
kilogram gods eller i dylik trafik använda släpfordon för godsbefordran,
vars maximilast icke överstiger femhundra kilogram, eller

att utföra transporter i fall som sägs i 12 § andra stycket.

12 §⁶

Trafiktillstånd må meddelas endast därest den ifrågasatta trafiken finnes
behövlig samt i övrigt lämplig.

Prövning av trafikens behövlighet
skall ej ske i fråga om tillstånd att
utföra transporter med lastautomo-
bil, om största last som må befordras
med fordonet fastställs till högst
4 000 kilogram, och ej heller i fråga
om tillstånd att utföra transporter
med sådant fordon, försett med fast
anordning för speciellt varuslag, som
bestämmer av *Konungen* eller myn-
dighet *Konungen* förordnar. Behovs-
prövning skall ej heller äga rum, om
ansökan om trafiktillstånd avser

Prövning av trafikens behövlighet
skall ej ske i fråga om tillstånd att
utföra transporter med lastautomo-
bil, om största last som må befordras
med fordonet fastställs till högst
4 000 kilogram, och ej heller i fråga
om tillstånd att utföra transporter
med sådant fordon, försett med fast
anordning för speciellt varuslag, som
bestämmer av *regeringen* eller myn-
dighet *regeringen* förordnar. Behovs-
prövning skall ej heller äga rum, om
ansökan om trafiktillstånd avser

⁵ Senaste lydelse 1965:910.

⁶ Senaste lydelse 1972:593.

*Nuvarande lydelse**Av utskottet föreslagen lydelse*

1) rätt för aktiebolag, handelsbolag eller ekonomisk förening, vars samtliga delägare eller medlemmar visats ha behov av godstransporter för egen rörelse och vars huvudsakliga ändamål är att tillgodose dessa behov, att uteslutande för delägarnas eller medlemmarnas räkning i beställningstrafik utföra dylika transporter med lastautomobil, vars maximilast ej överstiger 6 500 kilogram, eller med lastautomobil jämte släpfordon, vilkas sammanlagda maximilast ej överstiger 8 000 kilogram;

2) rätt att, i omedelbart samband med befordran av mjölk på uppsamlingslinje, transportera fyllnads- och returgods.

Trafiktillstånd må meddelas allenast den, som med hänsyn till erfarenhet, vederhäftighet och ekonomiska förhållanden samt andra på frågan inverkande omständigheter befinnes lämplig såsom utövare av yrkesmässig trafik. Där flera sökande finnas, må tidpunkten för ansökans ingivande icke vara avgörande för företräde dem emellan. Avser ansökan tillstånd till linjetrafik, som kan komma att konkurrera med *annan* redan utövad linjetrafik eller med järnvägs-, spårvägs- eller sjötrafik skall, därest tillstånd anses böra meddelas och förhållandena icke till annat föranleda, tillståndet lämnas utövaren av dylik trafik, därest denne ansökt därom och befinnes lämplig. Om kommun, landstingskommun eller kommunalt trafikföretag söker tillstånd till linjetrafik med omnibus och gör sannolikt, att trafikförsörjningen inom orten eller bygden främjas, om ansökningen bifalles, äger kommunen, landstingskommunen eller företaget företräde framför annan sökande.

Trafiktillstånd må meddelas allenast den, som med hänsyn till erfarenhet, vederhäftighet och ekonomiska förhållanden samt andra på frågan inverkande omständigheter befinnes lämplig såsom utövare av yrkesmässig trafik. Där flera sökande finnas, må tidpunkten för ansökans ingivande icke vara avgörande för företräde dem emellan. Avser ansökan tillstånd till linjetrafik *eller turisttrafik*, som kan komma att konkurrera med redan utövad linjetrafik eller med järnvägs-, spårvägs- eller sjötrafik skall, därest tillstånd anses böra meddelas och förhållandena icke till annat föranleda, tillståndet lämnas utövaren av dylik trafik, därest denne ansökt därom och befinnes lämplig. Om kommun, landstingskommun eller kommunalt trafikföretag söker tillstånd till linjetrafik med omnibus och gör sannolikt, att trafikförsörjningen inom orten eller bygden främjas, om ansökningen bifalles, äger kommunen, landstingskommunen eller företaget företräde framför annan sökande.

Tillståndet skall ställas å viss fysisk eller juridisk person samt upptaga de villkor och bestämmelser, som prövas nödiga. Tillstånd till beställningstrafik i andra fall än som avses i andra stycket 1) må dock meddelas juridisk person allenast om särskilda skäl därtill äro. Därest förhållandena därtill föranleda, bör tillståndet begränsas att omfatta vissa slag av transporter eller

*Nuvarande lydelse**Av utskottet föreslagen lydelse*

viss kortare tid. **Beträffande linjetrafik** skall, såvida ej särskilda omständigheter till annat föranleda, föreskrivas, att trafiken skall framgå å viss vägsträcka. Tillstånd till linjetrafik bör i erforderlig utsträckning upptaga föreskrift om skyldighet att driva samtrafik med anslutande järnvägs-, spårvägs- eller sjötrafikföretag samt om sättet för samtrafikens bedrivande.

Tillstånd att medtaga passagerare vid färd med personautomobil för egen räkning må, därest ej särskilda omständigheter annat föranleda, förklaras gälla utan skyldighet att iakttaga bestämmelserna i 23, 25 och 29 §§ denna förordning och vad som särskilt föreskrivits om lämplighetsbesiktning och trafik kort.

Tillstånd att för en tid av högst sex månader bedriva beställningstrafik för godsbefordran eller att för samma tid öka antalet automobiler i dylik trafik må, därest anledning föreligger därtill, förklaras gälla utan skyldighet att iakttaga bestämmelserna om trafik kort.

15 §⁷

Har transportnämnden bestämt särskilt lokalområde, skall underrättelse därom tillställas länsstyrelse som beslutet angår.

Har länsstyrelse meddelat tillstånd till linjetrafik, skall avskrift av beslutet sändas till polismyndighet som länsstyrelsen finner böra underrättas om tillståndet samt, om trafiken berör även annat län, länsstyrelsen i det länet.

Har länsstyrelse meddelat tillstånd till linjetrafik *eller turisttrafik*, skall avskrift av beslutet sändas till polismyndighet som länsstyrelsen finner böra underrättas om tillståndet samt, om trafiken berör även annat län, länsstyrelsen i det länet.

Avskrift av beslut, varigenom länsstyrelse meddelat tillstånd till beställningstrafik, skall sändas till polismyndigheten å stationsorten, och, om det för trafiken angivna lokalområdet är beläget även i annat län, länsstyrelsen i det länet.

Har trafiknämnd meddelat beslut om trafik tillstånd, skall avskrift av beslutet sändas till länsstyrelsen. Avskrift av beslut som *Konungen* meddelat enligt 5 § *femte* stycket tillställas vederbörande länsstyrelse och trafiknämnd.

Har trafiknämnd meddelat beslut om trafik tillstånd, skall avskrift av beslutet sändas till länsstyrelsen. Avskrift av beslut som *regeringen* meddelat enligt 5 § *sjätte* stycket tillställas vederbörande länsstyrelse och trafiknämnd.

Vad sålunda är stadgat skall äga motsvarande tillämpning i fråga om beslut om ändring i trafik tillstånd.

Om anslag av beslut, varom i denna paragraf sägs, stadgas i 44 §.

⁷ Senaste lydelse 1972:437.

Nuvarande lydelse

Av utskottet föreslagen lydelse

25 §

2 m o m .⁸ Automobil eller släpfordon må, med de undantag som för-
anledas av stadgandena i 20 §, icke användas i yrkesmässig trafik, förrän
trafiktillståndets innehavare anmält att fordonet skall användas i trafik enligt
tillståndet och, i fråga om fordon som skall användas för personbefordran,
överlämnat bevis att fordonet godkänts vid lämplighetsbesiktning.

*Anmälan av fordon som skall an-
vändas i beställningstrafik med omni-
bus eller i turisttrafik får ej innefatta
större antal fordon än vad som mot-
svarar det antal med vilket trafik får
bedrivas enligt tillståndet samt, i fö-
rekommande fall, det antal reservfor-
don som tillståndshavaren har uppgivit
sig behöva i rörelsen.*

Anmälan skall göras skriftligen och ingivas till den myndighet som med-
delat trafiktillståndet. Avser anmälan registrerat fordon skall uppgift lämnas
om fordonets registreringsnummer. Är fordonet icke registrerat eller är det
registrerat men avställt skall anmälan innehålla sådana uppgifter om for-
donets beskaffenhet, som enligt vad därom är stadgat skola införas i bil-
registret i fråga om fordon, som är registrerat och icke avställt.

Utan hinder av vad i första stycket sägs må automobil eller släpfordon
i yrkesmässig trafik användas för godsbefordran längst fyra veckor efter
den tidpunkt fordonet förvärvades.

Myndighet som meddelat trafiktillståndet kan, när anledning därtill fö-
religger, återkalla godkännande som avses i första stycket.

34 §

1 m o m . Bedriver någon linje-
eller *beställningstrafik* eller uthyr-
ningsrörelse eller transportförmed-
ling utan att vara berättigad till dri-
vande av sådan trafik eller rörelse,
varom fråga är,

eller bryter någon mot föreskrif-
terna i 21 eller 22 §,

straffes med dagsböter.

Är på grund av särskild bestämmelse för viss ort obehörigt utövande
av drosktrafik eller liknande rörelse belagt med ansvar, må ej sådan be-

1 m o m . Bedriver någon linje-,
beställnings- eller *turisttrafik* eller ut-
hyrningsrörelse eller transportför-
medling utan att vara berättigad till
drivande av sådan trafik eller rörelse,
varom fråga är,

eller bryter någon mot föreskrif-
terna i 21 eller 22 §,

straffes med dagsböter.

⁸Senaste lydelse 1974:105.

Nuvarande lydelse

Av utskottet föreslagen lydelse

stämmelse tillämpas vid ådömande av ansvar för motsvarande förseelse enligt detta moment.

Denna lag träder i kraft den dag regeringen bestämmer. Förordnande om ikraftträdande får begränsas till vissa av de nya bestämmelserna. Regeringen får meddela de övergångsbestämmelser som behövs.